

Фролов. Харків., 2000. С.16.

3. Про Національну поліцію : Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

Фісун Наталія Олександрівна,
курсант 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Карпенко Олександр Миколайович,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗЛОЧИНИ ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ І БОЄПРИПАСІВ

В даний час запланованому розвитку правової держави суттєво заважає погіршення криміногенної ситуації, збільшення злочинності та негативні зміни її кількісних та якісних показників. Найбільш тривожною тенденцією є збільшення кількості серйозних та особливо тяжких злочинів, скоєних із застосуванням зброї, особливо вогнепальної зброї, або пов'язаних із незаконним використанням зброї, більшість з яких потрапляє в Україну нелегально. Відсутність чітких правових норм щодо зберігання вогнепальної зброї в Україні призводить до того, що межа між легальним та незаконним володінням часом стирається. Після початку антитерористичної операції значна частина вогнепальної зброї та боєприпасів із військових складів стала членами незаконних збройних формувань. Важливість боротьби зі злочинами, скоєними у сфері вогнепальної зброї та боєприпасів, полягає також у тому, що ці злочини завдають непоправної шкоди життю чи здоров'ю, зокрема смерті, та травмам.

Правопорушення, вчинені з застосуванням вогнепальної зброї бойових припасів і вибухових речовин є суспільно небезпечними діяннями, що завдають непоправної шкоди життю і здоров'ю громадян, посилюють страх і відчуття незахищеності. В Україні перебуває велика кількість зброї.

Однією з умов підвищення ефективності протидії злочинам у сфері обігу зброї є використання позитивного закордонного досвіду. Злочини в цій сфері властиві всім державам, а вживані ними заходи мають прояв у всіх кодексах.

Предмет злочину є одним з елементів кримінально-правової характеристики злочинів, складі яких визначають його як обов'язкову ознаку. Так, до кола предметів, зазначених у ст.ст. 201, 262, 263, 263¹, 264 КК України, з-поміж іншого належать, вогнепальна зброя та бойові припаси. Такі предмети характеризуються тим, що мають спеціальний правовий режим – взагалі видалені з цивільного обороту і окремі громадяни не мають права вчиняти з ними будь-які дії, або ж перебувають в обмеженому цивільному обороті – певні дії щодо таких предметів громадяни вправі вчиняти лише за умови отримання спеціального дозволу від компетентних державних органів. Носіння, зберігання, придбання, передача та збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської) та бойових припасів характеризуються незаконністю, тобто здійснюються без відповідного дозволу. Держава не вправі застосовувати до особи процесуальний примус у виді кримінальної відповідальності за відсутність дозволу, передбаченого законом, поки немає закону, який передбачає отримання цього дозволу. В Україні ж відсутній закон, який би передбачав отримання дозволу на носіння холодної зброї. У зазначених вище вироках суди виходили з того, що поки в Україні не прийнятий закон, який урегулював би порядок видачі приватним особам дозволів на поводження зі зброєю, будь-яке поводження із нею не може бути визнане порушенням такого порядку, а, відтак, – протиправним. Таким чином, кримінальна протиправність незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами є так званою прямою – вона визначена безпосередньо у кримінальному законі. Відповідні дії не є «не протизаконними» лише з огляду на відсутність спеціального закону.

Таким чином, аналіз оперативної ситуації в Україні показує, що негативні тенденції у торгівлі вогнепальною зброєю та гучними злочинами з її використанням значною мірою спричинені недосконалими правилами, зберіганням, зберіганням та використанням зброї та відсутністю правового контролю в цій області. В даний час в Україні не існує центрального реєстру вогнепальної зброї, а також комплексної та сучасної системи ліцензування. Законодавство про вогнепальну зброю дозволило б це виправити. За таких обставин важко розрізнити легальний та незаконний обіг вогнепальної зброї в країні, що, у свою чергу, ускладнює здійснення заходів щодо контролю за незаконним переміщенням зброї.

1. Довідково-інформаційна платформа правових консультацій. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php>

2. За незаконне придбання, носіння і зберігання вогнепальної зброї і застосування передбачено кримінальну відповідальність. URL: <https://pologyrda.gov.ua/za-nezakonne-prividbannya-nosinnya-i-zberigannya-vognepalnoji-zbroji-jiji-zastosuvannya-peredbacheno-kriminalnu-vidpovidalnist.html>